

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
MESLEK YÜKSEKOKULU
YÖNETİM VE ORGANİZASYON BÖLÜMÜ
LOJİSTİK PROGRAMI

GENEL BİLGİLENDİRME:

- Bu sunumu; herhangi bir şekilde işleme, temsil etme, çoğaltma, değiştirme, dağıtma, her türlü işaret, ses veya görüntü yoluyla başka bir platformda paylaşmanız, **TELİF HAKKI İHLALİ SUÇUDUR.**
- Böyle bir durumla karşılaşıldığında, **HUKUKİ YOLLARA** başvurulacaktır.

Öğr.Gör. Oğuz Emre BALKAR

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
MESLEK YÜKSEKOKULU
YÖNETİM VE ORGANİZASYON BÖLÜMÜ
LOJİSTİK PROGRAMI

DERS:
TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

1. Hafta:

Tehlikeli Madde Taşımacılığına Giriş

Öğr.Gör. Oğuz Emre BALKAR

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde)

Tehlikeli Madde: Kendi yapısından/ özelliklerinden/ durumlarından dolayı taşıma esnasında umuma, genel düzene, önemli eşya ve mallara, insanlara, hayvanlara ve çevreye tehlike arz eden madde ve nesnelere tehlikeli madde adı verilmektedir.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde)

Tehlikeli maddeler günlük hayatımızda sıklıkla kullandığımız fakat tehlikelerinden ve risklerinden yeteri kadar haberdar olmadığımız madde ve ürünlerdir.

Bu maddelerin tehlikeli olup olmadığını belirleyen ise bu maddelerin kullanım sıklığı ve belirli bir süreç içerisinde riskin meydana gelme ihtimalinin yüksek olup olmadığıdır.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde)

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde)

Tehlikeli madde bazı uluslararası yönetmelik ve kaynaklarda; sadece “hazardous goods” veya “dangerous goods” diye yer almaktadır. Bazılarında ise ikisi birlikte verilmektedir.

Genel olarak birbirleri arasında anlam farkı çok olmamasına rağmen, farklı şekillerde ele alınıp karşımıza çıkabilmektedir.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde Taşımacılığı)

Tehlikeli Madde Taşımacılığı:

Taşıma esnasında umuma, genel düzene, önemli eşya ve mallara, insanlara, hayvanlara ve çevreye tehlike arz eden madde ve nesnelerin, ulusal/uluslararası konvensiyon ve standartlara göre paketlenmesi, depolanması ve ilgili destinasyonlara ulaştırılmasıdır.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde Taşımacılığının Gelişimi)

Tehlikeli madde kaynaklı kazaların sıklığıyla beraber 1950'li yıllar itibariyle tehlikeli madde taşımacılığını uluslararası alanda standartlaştırma çalışmaları başlamıştır.

Bu standartlaşma ile elde edilmek istenen amaç ise güvenlik tedbirlerinin alınmasını sağlayarak olası tehlikelerin ortadan kalkmasını sağlamaktır.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde Taşımacılığının Gelişimi)

Birleşmiş Milletler Teknik Komitesi tarafından önerilen tavsiyeleri içeren BM Turuncu Kitabı (Orange Book) ilk olarak 1956 yılında yayınlanmıştır.

Turuncu kitap, temel olarak tehlikeli materyallerin sınıflandırılması, paketlenmesi, işaretlenmesi, etiketlenmesi ve belgelenmesi hakkında tavsiyeler içermektedir.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde Taşımacılığının Gelişimi)

Tehlikeli materyallerin taşınmasıyla ilgili üç model düzenlemesi bulunmakta, taşıma yolları farklı dahi olsa, bu düzenlemelerin ulusal ve uluslararası düzeyde tek tip olmasını sağlayan temel ilkeler belirlenmektedir.

Ulusal ve uluslararası organizasyonlar, bu temel ilkelere bağlı kalarak düzenlemeleri geliştirmek ve yenilemekten sorumludurlar. Kitabın içeriğinde yapılan değişiklikler, o yıl ek olarak yayınlanmakta, böylece tüm dünyada uyum sağlanmaya çalışılmaktadır.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde Taşımacılığının Gelişimi)

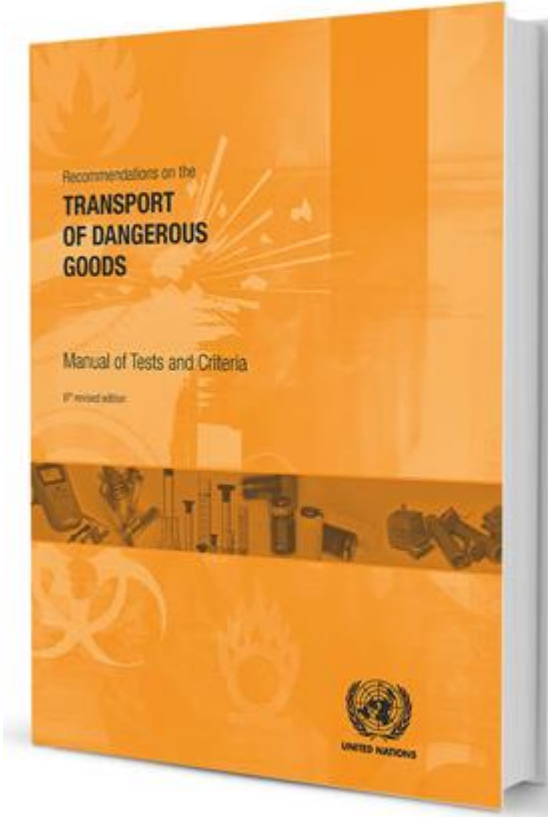
Birleşmiş Milletler Teknik Komitesi, Uluslararası Hava Taşıma Birliği (IATA), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Dünya Federasyonu Kültür Koleksiyonu (WFCC) gibi uluslararası organizasyonlardan ve Birleşik Devletler Taşıma Bölümü (DOT), Birleşik Devletler Posta Servisi (USPS), Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (CDC), Mesleki Sağlık ve Güvenlik Yönetimi (OSHA) gibi ulusal organizasyonlardan danışmanlık almaktadır.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde Taşımacılığının Gelişimi)

İlgili yapılan sınıflandırmalar, belirlenen kurallar, standartlar ve düzenlemeler ilerleyen bölümlerde daha detaylı bir şekilde ele alınacaktır.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde Taşımacılığının Önemi)

Temel olarak bu düzenlemelerin amacı; öncelikle tehlikeli materyallerin taşınması sırasında güvenliğinin sağlanması, herhangi bir kaza meydana gelmemesidir.

Kaza meydana gelmesi durumunda ise hasarın mümkün olduğunca azaltılmasına yönelik tavsiyeleri kullanıcılara bildirmektedir.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde Taşımacılığının Önemi)

Tehlikeli maddeler düzenli ve planlı bir şekilde yerleştirilmez ve taşınmaz ise potansiyel bir tehlike hâline gelirler.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Tehlikeli Madde Taşımacılığının Önemi)

Tehlikeli maddelerin sayılan değerlere yönelik tehdidi, bu süreçlerin yönetiminde ortaya çıkan insan merkezli aşağıdaki hatalar sonucu meydana gelmektedir:

- Aksaklıklar
- İhmalkârlıklar
- Ciddiye almama
- Maliyet kaygıları
- Bilgisizlik

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Türkiye’de Tehlikeli Madde Taşımacılığı)

T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü

Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme
Genel Müdürlüğü

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Türkiye’de Tehlikeli Madde Taşımacılığı)

T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın standartlarını sağlayarak yetki belgesi alan;

- Eğiticiler,
- Eğitim Kuruluşları,
- Test ve Muayene Kuruluşları

T.C. ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
MESLEKİ YETERLİLİK BELGESİ
TR-MINISTRY OF TRANSPORT
CERTIFICATE OF PROFESSIONAL COMPETENCE

SRC

ADI / NAME	SOYADI / SURNAME
BABA ADI / FATHER'S NAME	D.YERİ ve TAR./PLACE and DATE OF BIRTH
T.C. KİMLİK NO / ID NUMBER	
MES.YET. BELGE NO / CERT. OF PRO. COMPE TENCE NO	
KAPSADIĞI DİĞER MES. YET.BEL. / OTHER RELATED CERT.OF PRO COMPETENCE NO	
VERİLİŞ TARİHİ / ISSUE DATE	MYB TÜRÜ / CPC TYPE

Türkiye’de tehlikeli yük ve kombine taşımacılıklarına ilişkin eğitim, sertifikasyon, test ve muayene işlemlerini gerçekleştirmektedirler.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Türkiye’de Tehlikeli Madde Taşımacılığı)

SRC (Sürücü) Türü Mesleki Yeterlilik Belgeleri:

- SRC1: Uluslararası Yolcu Taşımacılığı
- SRC2: Yurtiçi Yolcu Taşımacılığı
- SRC3: Uluslararası Eşya-Kargo Taşımacılığı
- SRC4: Yurtiçi Eşya-Kargo Taşımacılığı
- **SRC5: Tehlikeli Madde Taşımacılığı**

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Türkiye’de Tehlikeli Madde Taşımacılığı)

TEHLİKELİ MAL TAŞIMACILIĞI SÜRÜCÜ EĞİTİM SERTİFİKASI

ADR DRIVER TRAINING CERTIFICATE

TR

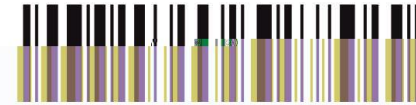
1. SRC5-1112319851276
2. YAMANTÜRK
3. MEHMET
4. 01/02/1967
5. TÜRKİYE 18682750492
6.

7. T.C. ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK ve HABERLEŞME BAKANLIĞI
8. Geçerlilik Tarihi / Valid To : 02/10/2015

GEÇERLİ OLDUĞU SINIF(LAR) VEYA UN NUMARALARI :
VALID FOR CLASS(ES) OR UN NOS.:

TANKLAR - TANKS TANKLAR DIŞINDA - OTHER THAN TANKS

9-Sınıf 1	10. Sınıf 1
Sınıf 2	Sınıf 2
Sınıf 3	Sınıf 3
Sınıf 4.1 Sınıf 4.2 Sınıf 4.3	Sınıf 4.1 Sınıf 4.2 Sınıf 4.3
Sınıf 5.1 Sınıf 5.2	Sınıf 5.1 Sınıf 5.2
Sınıf 6.1 Sınıf 6.2	Sınıf 6.1 Sınıf 6.2
Sınıf 7	Sınıf 7
Sınıf 8	Sınıf 8
Sınıf 9	Sınıf 9
Diğer UN _____)	Diğer UN _____)

01234667890

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Türkiye’de Tehlikeli Madde Taşımacılığı)

ODY (Orta Düzey Yönetici) Mesleki Yeterlilik Belgeleri:

- ODY1: Uluslararası Yolcu Taşımacılığı
- ODY2: Yurtiçi Yolcu Taşımacılığı
- ODY3: Uluslararası Eşya-Kargo Taşımacılığı
- ODY4: Yurtiçi Eşya-Kargo Taşımacılığı
- **ODY-TİO: Ulusal ve Uluslararası Taşımacılık Alanında Taşıma İşleri Organizatörü (Forwarder)**

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Türkiye’de Tehlikeli Madde Taşımacılığı)

ÜDY (Üst Düzey Yönetici) Türü Mesleki Yeterlilik Belgeleri:

- ÜDY1: Uluslararası Yolcu Taşımacılığı
- ÜDY2: Yurtiçi Yolcu Taşımacılığı
- ÜDY3: Uluslararası Eşya-Kargo Taşımacılığı
- ÜDY4: Yurtiçi Eşya-Kargo Taşımacılığı
- **ÜDY-TİO: Ulusal ve Uluslararası Taşımacılık Alanında Taşıma İşleri Organizatörü (Forwarder)**

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Türkiye’de Tehlikeli Madde Taşımacılığı)

Bunlara ek olarak kişi ve kuruluşlar, aşağıdaki yetki belgelerini de alabilmektedir.

- TMGD (Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı)
- TMGDK (Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Kuruluşu)
- TMFB (Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi)
- ACEP (Onaylanmış Sürekli Denetim Programı Yetki Belgesi)
- IATA-DGR (Uluslararası Tehlikeli Madde Taşımacılığı Yetki Belgesi (Havayolu))
- Havaalanlarındaki Antrepolarına Radyoaktif Madde Geçici Depolama İzin Belgesi
- RID (Uluslararası Tehlikeli Madde Taşımacılığı Yetki Belgesi (Demiryolu))
- IMDG (Uluslararası Tehlikeli Madde Taşımacılığı Yetki Belgesi (Denizyolu))
- DBA (Dolu Konteyner Doğrulanmış Brüt Ağırlık Tespiti Yetki Belgesi)
- TMUB (Tehlikeli Madde Uygunluk Belgesi)
- KTTMUB (Kıyı Tesisi Tehlikeli Madde Uygunluk Belgesi)
- TSE (Türk Standartları Enstitüsü (Test, Sertifikalandırma ve Muayene İşlemleri İçin))

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Türkiye’de Tehlikeli Madde Taşımacılığı)

Tehlikeli yüklerin karayolu, denizyolu, demiryolu, havayolu ve içsu yoluyla uluslararası taşınması beş farklı uluslararası sözleşme ile düzenlenmiştir.

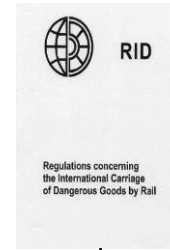
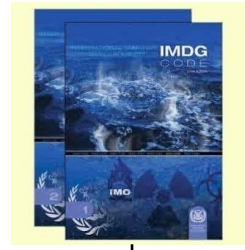
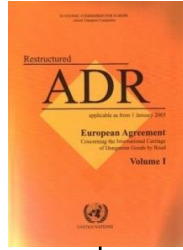
Türkiye, bunlardan 4 tanesine taraftır.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

(Türkiye’de Tehlikeli Madde Taşımacılığı)

Yasal Düzenleme

Taşıma Türü

Karayolu

Denizyolu

Demiryolu

Havayolu

Düzenleyici Kuruluş

BM / AEK
(Birleşmiş
Milletler /
Avrupa
Ekonomi
Komisyonu)

IMO
(Uluslararası
Denizcilik
Örgütü)

OTIF
(Uluslararası
Demir Yolu
Taşımacılığı
Hükümetlerarası
Örgütü)

IATA / ICAO
(Uluslararası
Hava
Taşımacılığı
Birliği /
Uluslararası
Sivil
Havacılık
Örgütü)

KULLANILAN KAYNAKLAR

KİTAPLAR

- Banar, M., Özkan, A. & Görçün, Ö.F. (2018). *Tehlikeli Madde Lojistiği ve İş Güvenliği*, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi, Yayın No: 2107.
- Görçün, Ö.F., Banar, M. & Özkan, A. (2020). *Tehlikeli Madde Taşımacılığı ve Güvenliği*, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi, Yayın No: 2749.

ARAŞTIRMA MAKALELERİ VE RAPORLARI

- Uzel, E. & Durdağ, C. (2014). Sürücülerin Tehlikeli Madde Taşımacılığı Eğitimine Bakış Açıları Hakkında Kalitatif Bir Çalışma, *Beykoz Akademi Dergisi*, 2(1), 55-73.

İNTERNET KAYNAKLARI

- <https://www.unece.org/>
- <https://www.icao.int/>
- <https://www.iata.org/>
- <http://www.imo.org/>
- <http://otif.org/>
- <https://uhdgm.uab.gov.tr/tehlikeli-mal-ve-kombine-tasimacilik>
- <https://gcaptain.com/the-worst-containership-disasters-in-recent-history-in-photos/>